
Photo: Fairtrade / Sean Hawkey

EU-ontbossings-verordening (EUDR): Fairtrade en wettelijke nalevingsaspecten

Relevant voor micro-, kleine, middelgrote en grote operators

Laatste update: 30 september 2026

Co-funded by the European Union

Relevante wetgeving

Bedrijven moeten ervoor zorgen dat producten die onder de EU-Ontbossingsverordening (EUDR) vallen en op de EU-markt worden gebracht, voldoen aan alle vereisten van artikel 3. Dit betekent dat producten (a) ontbossingsvrij moeten zijn, (b) geproduceerd moeten zijn in overeenstemming met de relevante wetgeving van het land van productie, en (c) vergezeld moeten gaan van een due diligence statement.

De term "relevante wetgeving van het land van productie", zoals gedefinieerd in artikel 2 (40)(a-h), omvat een reeks wettelijke vereisten die van toepassing zijn in het land van productie. Naleving van deze wetgeving vormt een essentieel onderdeel van de EUDR. Bedrijven moeten eerst publiek beschikbare informatie beoordelen en de relevante wetgeving in hun inkooplanden in kaart brengen. Wanneer op basis van de beschikbare informatie geen verwaarloosbaar risico op niet-naleving kan worden vastgesteld, moeten zij documenten verzamelen en bewaren waaruit blijkt dat aan de toepasselijke wetgeving wordt voldaan.

Hoe verhoudt Fairtrade zich tot de legaliteitsvereisten van de EUDR?

Fairtrade biedt voor het eerste onderzoek van de legaliteit de Risk Map aan. De standaarden kunnen contextuele en indicatieve informatie bieden die kan helpen bij het ondersteunen van een legaliteitsbeoordeling in het kader van de EUDR. Onder Fairtrade-certificering moeten producenten aantonen dat zij zich bewust zijn van en voldoen aan geselecteerde nationale wettelijke verplichtingen, waaronder verplichtingen met betrekking tot:

- landgebruik en landrechten,
- arbeidsrechten en arbeidsomstandigheden, en
- milieubescherming.

De naleving van deze vereisten wordt geverifieerd door middel van audits aan de hand van de Fairtrade-standaarden. Hoewel deze standaarden kunnen overlappen met nationale wettelijke vereisten, zijn zij niet gelijkwaardig aan een volledige juridische verificatie onder de EUDR. Fairtrade kan op zichzelf de volledige due diligence-verantwoordelijkheid van operators en importeurs in het kader van de EUDR **niet** vervangen.

Belangrijke beperkingen

Hoewel Fairtrade-certificering relevante informatie kan bijdragen:

- vervangt zij niet de verplichting van operators om de legale productie te verifiëren met betrekking tot alle voor de EUDR relevante wetgeving, en
- biedt zij niet het volledige juridische bewijs dat vereist is voor EUDR due diligence.

De Fairtrade International Standaarden vereisen dat producenten en organisaties met ingehuurde arbeidskrachten voldoen aan de nationale wetgeving inzake landrechten, arbeidsrechten en milieubescherming.

Verder guidance materiaal:

Risk Assessment and Mitigation Measures,
Step by Step,
Flowchart

Fairtrade standaarden en de legaliteitscriteria van de EUDR

De tabel biedt een overzicht van indices die relevant zijn voor de eerste legaliteitsbeoordeling. Daarnaast wordt aangegeven op welke gebieden de Fairtrade-standaarden onderwerpen gedeeltelijk behandelen die verband houden met de legaliteitsvereisten van de EUDR zoals omschreven in Artikel 2(40) (a-h). Deze verwijzingen mogen niet worden geïnterpreteerd als een bevestiging van naleving van de specifieke nationale wettelijke vereisten die onder de EUDR vallen.

Legaliteits-aspect artikel 2(40) (a-h)	Overeenkomstige Fairtrade standaard	Toelichting	Andere referentiebronnen
a) Grondgebruiks-rechten	• SPO Standard 1.1.7	Producenten moeten beschikken over rechten op het land waarop zij het product verbouwen, of deelnemen aan een juridisch proces om de wettelijke rechten op het land te verduidelijken.	• International Property Rights Index
b) Milieubescherming	• SPO Standard 3.1.1, 3.2.31, 3.2.32 • Coffee Standard 3.1.2 - 3.1.8 • Cocoa Standard: 3.4.1 - 3.4.7 • SPO Standard 3.2.33 – 3.2.37 (biodiversity related); • 3.2.38 – 3.2.40 (waste management); 3.2.43 (efficient energy use); 3.2.44 (greenhouse gas emissions and carbon sequestration) • Coffee Standard: 3.1.10 – 3.1.13 (environment specific) • Cocoa Standard: 3.2.3, 3.2.5, 3.2.6, 3.2.7 (environment specific)	De Coffee en Cocoa Standards hanteren een cut-offdatum van 31 december 2018. Vereisten inzake risicobeoordelingen, preventie- en mitigatieplannen en geolocatiegegevens zijn vastgelegd. Producentenorganisaties moeten maatregelen nemen om de biodiversiteit te beschermen, bufferzones in stand te houden, de oogst van wilde producten te beheren, het bewustzijn rond zeldzame of invasieve soorten te vergroten, afval op verantwoorde wijze te beheren en emissies te verminderen.	• Global Climate Risk Index (Germanwatch)
c) Bosgerelateerde regels, waaronder mbt bosbeheer en behoud van biodiversiteit, indien rechtstreeks verband houdend met houtkap	Geen	Niet van toepassing op Fairtrade-certificering, aangezien dit rechtstreeks verband houdt met houtkap.	• Forest Area Change in 2015-2025 as Percentage (FAO) • Top 10 Lists | World Resources Institute • Global Deforestation Rates by Country | GFW
d) Rechten van derden	• SPO Standard 1.1.7 (land and water rights) • Coffee Standard 1.1.2 (exporters have not engaged in or contributed to illegal activities including violation of indigenous people's rights) • Cocoa Standard 3.1.4 – 3.1.6 (related to "farm operators" aka sharecroppers); 1.1.2 (exporters have not engaged in or contributed to illegal activities including violation of indigenous people's rights)	Criterium 1.1.7 van de SPO Standard is gebaseerd op IAO-Verdrag 169 (ILO C169), dat betrekking heeft op inheemse en tribale volken. In die context verwijzen rechten van derden naar de rechten van inheemse of lokale gemeenschappen.	• Legal Security of Indigenous Lands (LandMark)

Legaliteitsaspect artikel 2(40) (a-h)	Overeenkomstige Fairtrade standaard	Toelichting	Andere referentiebronnen
e) Arbeidsrechten	• SPO Standard: 3.3.1 – 3.3.6 • Coffee Standard: 3.2.1 – 3.2.3 (risk assessment, policies and procedures, monitoring and remediation systems including for discrimination, violence and workplace harassment) • Cocoa Standard 3.3.2, 3.3.3, 3.3.4, 3.3.8 (equal opportunities for women and men)	Regels ter bescherming van werknemers op landbouwbedrijven en ter voorkoming van schendingen van hun arbeidsrechten.	• The Labour Rights Index 2024 | CLR - CLR
f) Mensenrechten die worden beschermd uit hoofde van het internationaal recht	• SPO Standard: 1.1.6, 3.3.3, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.8, 3.3.10 • Coffee Standard: 3.2.1 – 3.2.3 (risk assessment, policies and procedures, monitoring and remediation systems including for child labour and forced labour) • Cocoa Standard: 3.2.1 – 3.2.7 (HREDD assessment and follow up); 3.3.1 – 3.3.4 (monitoring and remediation system for child labour and forced labour and follow up)	Regels ter bescherming van werknemers op landbouwbedrijven en ter voorkoming van schendingen van hun mensenrechten.	• Human Rights Recommendations per Country
g) Het beginsel van vrije, voorafgaande en geïnformeerde toestemming (FPIC), zoals onder meer vastgesteld in de VN-Verklaring over de rechten van inheemse volken	• SPO Standard: 1.1.7 • Coffee Standard: 1.1.2 (exporters have not engaged in or contributed to illegal activities including violation of indigenous people's rights) • Cocoa Standard: 3.2.3 (HREDD risk assessment), 3.3.7 (plans to benefit vulnerable populations), 1.1.2 (exporters have not engaged in or contributed to illegal activities including violation of indigenous people's rights)	De term 'Free, Prior and Informed Consent' maakt momenteel geen deel uit van een Standaard vereiste. Verschillende vereisten hebben echter betrekking op de rechten van inheemse volkeren.	• Legal Security of Indigenous Lands (LandMark)
h) Belastings-, corruptiebestrijdings-, handels- en douaneregelingen	Geen	Niet gedekt door de Fairtrade-standaarden	• Corruption Perceptions Index

